

Hazine-i Evrak

ARŞİV VE TARİH ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
JOURNAL OF ARCHIVAL AND HISTORICAL RESEARCHES

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı yayınıdır.

Published by the Presidency of the Republic of Türkiye Directorate of State Archives.

İstanbul 2024

Hazine-i Evrak

Cilt: 6, Sayı: 6, 2024

ISSN 2687-6515 / e-ISSN 2687-6019

Sahibi / Owner

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı adına
On Behalf of the Presidency of the Republic of Türkiye Directorate of State Archives
Doç. Dr. **Muhammet Ahmet TOKDEMİR**

Yayın Yönetmenleri / Editorial Directors

Sebahattin BAYRAM

Cevat EKİCİ

Yazı İşleri Müdürü/ Editor in Chief

Ahmet ÖZKILINÇ

Editör / Editor

Dr. **Mesut DEMİR**

Editör Kurulu / Board of Editors

Dr. **Mesut DEMİR**

Mehmet Selim TEMEL

Kemal GURULKAN

Yiğit Ali TEPE

Yayın Kurulu / Publishing Board

Prof. Dr. **Uğur ÜNAL** (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. **Güray KIRPIK** (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. **Fatih RUKANCI** (Ankara Üniversitesi)

Doç. Dr. **Muhammet Ahmet TOKDEMİR** (Devlet Arşivleri Başkanlığı)

Doç. Dr. **Mustafa Celil ALTUNTAŞ** (İstanbul Üniversitesi)

Bilim ve Danışma Kurulu / Science and Advisory Board

Prof. Dr. **Mahmut AK** (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. **Dündar ALIKILIÇ** (Atatürk Üniversitesi)

Prof. Dr. **Faisal AL-KANDERİ** (Kuveyt Üniversitesi)

Prof. Dr. **Hakan ANAMERİÇ** (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. **Evangelia BALTA** (Yunanistan)

Prof. Dr. **Kemal BEYDİLLİ** (İstanbul Üniversitesi/Emekli)

Prof. Dr. **Arif BİLGİN** (Sakarya Üniversitesi)

Prof. Dr. **Togay Seçkin BİRBUDAK** (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. **İdris BOSTAN** (İstanbul Üniversitesi/Emekli)

Prof. Dr. **Celil BOZKURT** (Düzce Üniversitesi)

Prof. Dr. **Hüseyin ÇINAR** (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)

Prof. Dr. **Niyazi ÇİÇEK** (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. **Yasemin DEMİRCAN** (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. **Feridun M. EMECEN** (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi)

Prof. Dr. **Çağrı ERHAN** (Altınbaş Üniversitesi)

Prof. Dr. **Suraiya FAROQHI** (İbn Haldun Üniversitesi)

Prof. Dr. **Pal FODOR** (Macar Araştırmaları Merkezi / Macaristan)

Prof. Dr. **Muhammed HARB** (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi)

Prof. Dr. **Necdet HAYTA** (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. **Hasan IŞIK** (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)

Prof. Dr. **Mehmet İPŞİRLİ** (İstanbul Medipol Üniversitesi)

Prof. Dr. **Taha Niyazi KARACA** (Yozgat Bozok Üniversitesi)

Prof. Dr. **Recep KARACAKAYA** (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)

Prof. Dr. **Osman KÖSE** (Milli Savunma Üniversitesi)

Prof. Dr. **Yılmaz KURT** (Ankara Üniversitesi / Emekli)

Prof. Dr. **Kemalettin KUZUCU** (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. **Özgür KÜLCÜ** (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. **Muhittin MACİT** (Bakü Kültür ve Tanıtma Ataşeliği)
Prof. Dr. **Zekai METE** (Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. **Şahin MUSTAFAYEV** (Azerbaycan Millî İlimler Akademisi)
Prof. Dr. **İlber ORTAYLI** (MEF Üniversitesi)
Prof. Dr. **Mehmet ÖZ** (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. **Abdülkadir ÖZCAN** (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)
Prof. Dr. **Neşe ÖZDEN** (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. **Fikret SARICA OĞLU** (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. **Yusuf SARINAY** (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)
Prof. Dr. **İlhan ŞAHİN** (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. **Hale ŞIVGIN** (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. **Fahrettin TIZLAK** (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. **Erkan TURAL** (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Prof. Dr. **Refik TURAN** (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. **İsmail TÜRK OĞLU** (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)
Prof. Dr. **Selma YEL** (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. **Gültekin YILDIZ** (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. **Muhammed AKDOĞAN** (İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi)
Doç. Dr. **Ersin KIRCA** (Kocaeli Üniversitesi)
Doç. Dr. **Mehmet KORKMAZ** (Millî Savunma Üniversitesi)
Doç. Dr. **Halil ÖZŞAVLI** (Şanlıurfa Milletvekili)
Doç. Dr. **Bahattin YALÇINKAYA** (Marmara Üniversitesi)
Dr. **Nil BAYDAR** (Yazma Eserler Kurumu)
Dr. **Ersin DURMUŞ** (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)
Dr. **Fuad AL-ŞAMI** (Yemen Millî Arşivi)
Dr. **Yasin YILDIZ** (Millî Saraylar Başkanlığı)
Murat BARDAKÇI (Cumhurbaşkanlığı Kültür Politikaları Kurulu)
Alparslan BAŞAR (Devlet Arşivleri Başkanlığı)
Sebahattin BAYRAM (Devlet Arşivleri Başkanlığı)
Serkan MENTEŞ (Cumhurbaşkanlığı Bilgi ve Belge Yönetimi Başkanlığı)
Muhammed SAFİ (Cumhurbaşkanlığı Arşiv Daire Başkanı)
Ahmet ŞAHİN (Devlet Arşivleri Başkanlığı)
Mehmet TAŞTAN (Devlet Arşivleri Başkanlığı)
Engin YÜRÜR (Büyükelçi-Dışişleri Bakanlığı Andlaşmalar Genel Müdürü)

Hakemler / Referees

Prof. Dr. **Hakan ANAMERİÇ** (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. **Ayten KIRIŞ AVAROĞULLARI** (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi)
Prof. Dr. **Niyazi ÇİÇEK** (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. **Ramazan Erhan GÜLLÜ** (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. **Necdet HAYTA** (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. **Levent KAYAPINAR** (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. **İshak KESKİN** (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. **Fatih RUKANCI** (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. **Zeynep TARIM** (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. **Güzin ÇAYKIRAN** (Millî Savunma Bakanlığı)
Doç. Dr. **Tacettin ERTUĞRUL** (İstanbul Esenyurt Üniversitesi)
Doç. Dr. **İlhan GÖK** (Gümüşhane Üniversitesi)
Doç. Dr. **Çiğdem GÜR SOY** (İstinye Üniversitesi)
Doç. Dr. **Cem KORKUT** (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Doç. Dr. **Eyüp KUL** (Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi)
Doç. Dr. **Sibel KUNDAKÇI** (Kastamonu Üniversitesi)
Doç. Dr. **Lale ÖZDEMİR ŞAHİN** (Bartın Üniversitesi)
Doç. Dr. **Elif BAYRAKTAR TELLAN** (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Doç. Dr. **Muhammed Ahmet TOKDEMİR** (Devlet Arşivleri Başkanlığı)

Doç. Dr. **Esra DOĞAN TURAY** (Mardin Artuklu Üniversitesi)
Dr. **Osman EZİCİ** (Devlet Arşivleri Başkanlığı)
Dr. **Musa SEZER** (Erzurum Teknik Üniversitesi)
Dr. **İbrahim YAŞI** (Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi)
Dr. **Yusuf YALÇIN** (Doğuş Üniversitesi)
Öğr. Gör. **Uğur TAŞATAN** (Kastamonu Üniversitesi)

Grafik Tasarım / Graphic Design Muhammed Nur ANBARLI / Vahdettin ATIK

Kapak: BOA, TŞH. 1406, Sultan Abdülmecid Tuğrası (1264)

Hazine-i Evrak Arşiv ve Tarih Araştırmaları yılda bir kez yayımlanan ulusal hakemli bir dergidir. Dergide, yer alan makalelerin ilmî ve fikrî sorumluluğu yazarlarına aittir.

Hazine-i Evrak Journal of Archive and Historical Researches is a refereed journal published once a year. The scientific and intellectual responsibility of the articles in the journal belongs to the authors.

İletişim / Contact

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı
Osmanlı Arşivi Külliyesi
İmrahor Caddesi, Sadabad Mevkii, No: 33 Kâğıthane, İstanbul
Tel: 0 212 314 9423

dergi.hazineievrak@devletarsivleri.gov.tr
https://dergipark.org.tr/tr/pub/hed

Dizinler / Indexes

Başlangıç Tarihi: 2020

Hazine-i Evrak Arşiv ve Tarih Araştırmaları Dergisi TÜBİTAK ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı'nda dizinlenmektedir.

İçindekiler / Table of Contents

ix

Sunuş / Foreword

xi

Editör'den / From the Editor

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

3

Hasan Doğan

Klasik Dönem Osmanlı Hukuk Sisteminde Yargının Denetimi ve Mehayif Teftişi
Judicial Review and Mehayif Inspection in the Classic Period Ottoman Legal System

39

T. Alparslan Babaoğlu

Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi'ndeki Erken Dönem Defterlerde
Geriye Dönük Ebru Kullanımı, Ebruların Tarihlenmesi ve Su Bazlı Ebrular
*Retrospective Use and Dating of Early Period Marbled Papers
in the Ottoman Archive and Water Based Marbling*

57

Yasin Şeşen

Kent Arşivlerinin Materyal Sağlama Politikasının Sürdürülebilirliğine Yönelik
Bir Model Önerisi
A Model Proposal for the Sustainability of the Civic Archives Material Provision Policy

91

Hasan Öztürk

Kamu Belgelerinin Hassasiyet Değerlendirmesi: Kuram, Süreç ve Zorluklar
Sensitivity Review of Public Records: Theory, Process and Challenges

127

Muhammet Ahmet Tokdemir

Okul Dışı Tarih Öğretiminde Alternatif Bir Mekân Olarak Arşivler
Archives as an Alternative Place for Out-of-School History Teaching

147

Özlem Yılmaz

Menteşe Sancağında Suhte İsyanları (1559-1576)
Suhte Rebellions in the Sanjak of Menteşe (1559-1576)

165

Attallah Alrawashdeh

XVII. Yüzyılda Safevî Hacılarına Yönelik Osmanlı Devleti ve Mekke Şerifliğinin Tutumu
Üzerine Bir İnceleme

*An Examination of the Attitude of the Ottoman Empire and Sharifate of Mecca Towards
the Safavid Subjects and Pilgrims in the XVII Century*

193

Sadullah Yıldırım - Muhammet Yeniurt - Ömer Faruk Mete

Galata Para Vakıflarında Kredi Çeşitlendirmesi: Zimem Kayıtları Üzerinden
Bir İnceleme (1680-1690)

Credit Diversification in Galata Cash Waqfs: An Analysis Based on Zimem Records (1680-1690)

219

Bekir Gökpınar

Osmanlı'da Eyalet Askerlerinin Kale Tamirinde İstihdamı: Vidin Kalesi Örneği (1719-1723)
*The Employment of Provincial Soldiers in Fortress Repair in the Ottoman Empire: The Example of Vidin
Fortress*

241

Enes Mert Demir

XIX. Yüzyılın Son Çeyreğinde Ağrı'daki (Karakilise) Asayiş ve Hudut Olayları
Border Incidents and Banditry Activities in Ağrı (Karakilise) in the Last Quarter of the XIX Century

271

Nuray Ocaklı

Gennadius Kütüphanesi Arşivindeki Osmanlı Dönemi Belge Koleksiyonları Üzerine
Bir Değerlendirme: Tepedelenli Ali Paşa ve Konstantinos Musurus Koleksiyonları

*A Review of Ottoman-era Collections in the Gennadius Library:
Ali Pasha Tepelena and Konstantinos Mousouros Collections*

299

Hüseyin Hilmi Aladağ

Arşivlerin Tarihî ve Felsefi Bağlamını Jacques Derrida Üzerinden Okumak
Reading the Historical and Philosophical Context of Archives through Jacques Derrida

ÇEVİRİ MAKALE / TRANSLATED ARTICLE

315

Burcu Yılmaz Karahan

Doğuştan Dijital ve Dijitalleştirilmiş Arşivleri Daha Erişilebilir Hâle Nasıl Getirebiliriz?
Engellerin ve Çözümlerin Belirlenmesi
*How Can We Make Born-Digital and Digitised Archives More Accessible?
Identifying Obstacles and Solutions*

341

Hazine-i Evrak Arşiv ve Tarih Araştırmaları Dergisi Yayın İlkeleri
Hazine-i Evrak: Journal of Archive and Historical Researches Publication Guidelines

343

Hazine-i Evrak Arşiv ve Tarih Araştırmaları Dergisi Yazım Kuralları
Hazine-i Evrak: Journal of Archive and Historical Researches Writing Rules